

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A KIRÁLY TENGERI FÜRDŐBE UTAZIK. Bukarestből jelentik: Az Adeverul szerint a király már annyira jól érzi magát, hogy hetenként bizalmasabb hivatást teára vendégül látja. Orvosai előkészítik a király tengeri utazását. Valószínű, hogy már a legközelebbi jövőben Balciába megy.

A MAGYAR EGYSÉG SZÜKSÉGES-SÉGE. Kolozsvárról telefonálják: A Magyar Párt parlamenti csoportja az elnöki tanács és Bethlen György gróf elnöklété alatt ülést tartott, amelyen ötvenötven vettek részt. Bethlen ismertette a parlamenti csoport működését és refleksiókat fűzött a reformcsoport törekvéseihez. Paál Árpád dr. hangoztatta a magyar egység szükségességét.

A NEMZETI PARASZTPÁRT VEZÉREI TEMESVÁRÓT. Maniu Gyula dr., Vaida-Voevod Sándor dr. és Pop-Csicsó István tegnap este kilenc órakor Aradról Temesvárra érkeztek ahol délelőtt tizkor résztvesznek a nemzeti parasztpártnak a gyárvárosi vigadóban tartandó népgyűlésen. A pártvezérek fogadtatására Cigareanu Liviusz dr.-al az élén megjelent a józsefvárosi pályaudvaron a nemzeti parasztpárt temesi tagozatának egész vezetősége.

HABSBURG OTTÓ LUXEMBURGBAN VAN. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung minden cáfolat ellenére azt állítja, hogy Habsburg Ottó a luxemburgi bencéskolostorban tartózkodik.

A SZAKSZERVEZETI JOG VÉDELMEZŐL. Londonból jelentik: A szakszervezeti szövetség tegnap kongresszust tartott, amelyen elhatározták, hogy a szakszervezetek tagjait az alábbi nyilatkozat aláírására kötelezik: Én X. Y. szakszervezeti tag a mozgalom uttorói által az évszázadok harcaiban óriási szenvedések, kivégzések és száműzések által kivívott szakszervezeti jog védelmezőjének tekintem magamat és ezennel ünnepélyesen kötelezem magam, hogy vértanúink örökségét nem hagyom elpusztítani bármi történjék is és emiatt bármi sorsom legyen is. A szakszervezeti jogot szellemi és testi erőmmel ellenállásom utolsó határáig megvédelmezem.

KIFOGÁSOK AZ UJ VÁMTARIFA ELLEN. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnapi megtartott ülésén megvitatta a különböző kereskedelmi és ipari érdekeltségek memorandumait az új vámtarifával kapcsolatban. De határozatot még nem hozott.

Ujabb szenzációs letartóztatások várhatók a legközelebbi napokban a Juhos-ügyben

Temesvár, május 8.

A Juhos-ügyben tegnap Safirescu vizsgálóbíró a Back István és Dobó Emil volt árvaszéki tisztviselők letartóztatásával nyert bizonyítékokra vonatkozólag tegnap hosszasan kihallgatta Juhos Gyulánét, valamint Haselmayer Alajost, az agai birtok bérlőjét is. Safirescu vizsgálóbíró különösen a volt megyei árvaszék működésére vonatkozólag akar tiszta képet nyerni.

Az ügy mai állása szerint a közel jövőben újabb szenzációs letartóztatások várhatók.

Tegnap foglalkozott a temesvári ítélőtábla mellett működő vádta-

nács Juhos Gyuláné, Varjassy Lajos dr., Conea Marin és Deutsch Ferenc felfolyamodásával, amelyet a szabadlábrahelyezésük érdekében adtak be. A vádtanács, mely Dumitrescu Emil elnöklété mellett, Lahovary és Dinescu szavazóbírákból állott, órák hosszat tanácskozott.

Végül is valamennyi gyanúsított szabadlábrahelyezési kérelmét elutasította.

Ugyancsak tegnap hagyta jóvá a temesvári törvényszék Athanasiu-tanácsa László Miklós, Back István és Dobó Emil letartóztatását is.

A jugoszláviai románok harcolnak ősi jogaik alapján kisebbségi érdekeik elismertetéséért

Versec, május 7.

Jugoszlávia területén tekintélyes számban élnek románok, akik ott nemzeti kisebbséget alkotnak. A jugoszláviai románok eddig tartózkodtak politikai megnyilatkozásoktól, most azonban az aktivitás terére léptek. Versecen Nadejdea címen lapot indítottak, amelyet a kisebbségi jogokért való harc szolgálatába állítottak.

A jugoszláviai románság Vojvodina községben nagyszabású kulturális ünnepet tartott, amely azonban egyuttal

a jugoszláviai románok első politikai megmozdulása is volt.

A sok szónoklat közül kiemelkedett Oprea Traján főesperes beszéde, aki többek között a következő fi-

gyelemreméltó dolgokat mondotta:

— A békekonferenciák elismerték, hogy mindenkinek joga van nemzetiségét, nyelvét és hitét megtartani és azt tovább fejleszteni. Mi jugoszláviai románok bizunk benne, hogy a király által szentesített törvényekben és alkotmányban gyökerező jogainkat tiszteletben fogják tartani. A régi Magyarországon törvénytiszteletben nevelkedtünk és hűek voltunk Istenhez és az uralkodóhoz. Megmaradtunk törvénytiszteletnek és az új hazában is ragaszkodunk Istenhez és a királyhoz. Kötelességeinket teljesítjük, de követeljük jogainkat is.

Ha azonban a kormányzat különbséget tesz az állampolgárok között, akkor mi ősi jo-

gaink alapján ez ellen harcolni fogunk.

Sajnos, miként a többi kisebbségnek, a jugoszláviai románoknak is elvették iskoláikat. Ebbe nem nyugodhatunk bele. Templomunk nyelvét követeljük iskoláinkban is. Többi polgártársainkkal a legteljesebb egyetértést keressük.

Oprea főesperes beszédét az ezernyi tömeg nagy figyelemmel hallgatta végig s utána ünnepelte a szónokot.

Rosszul sikerült

bankügylet miatt vád alá helyezés

Temesvár, május 8.

Tavaly nyáron Taran Traila temesvári állatekspertor a Banca de Secont a Romániai temesvári fiókjánál ötésfélmillió értékben hitelt vett fel azzal, hogy ezen a pénzen szarvasmarhákat vásárol és az értük járó osztrák sillingeket a bank javára utalja át. Elmult azonban két hónap is és Taran nem utaltatta át a sillingeket. Miután Taran többszöri felszólítás dacára sem fizetett, a bank büntető feljelentést tett ellene csalásért. A vizsgálóbíró ebben az ügyben megszüntető határozatot hozott, ugyszintén a törvényszék is. Tegnap a táblai vádtanács más álláspontra helyezkedett és Taran Traila vád alá helyezését rendelte el azon az alapon, hogy ez nem kereskedelmi ügylet, mert Taran a pénz felvétele ellenében olyan kötelezettségeket vállalt, amelyeket nem teljesített és így az ügy büntetőjogi szempontból bírálható el.

Veszett bika

agyonlaposott egy embert

Kolozsvár, május 8.

Megrendítő munkástragédia játszódott le a Kolozsvártól tízennégy kilométernyire fekvő Tarca községben. Kolozsvár város ottani gazdaságában őrzik a község bikáját, amelynek gondozása Szilágyi Ferenc gazdasági alkalmazottra volt bízva. Tegnap délelőtt a bika eltépte láncát és hangos böggéssel Szilágyi felé tartott. Szilágyi vissza akarta terelni az állatot az istállóba, mire a megvadult bika szarvaival felöklelte, majd a földre dobtta és a szó szoros értelmében agyonlaposította. A felbőszült állat azután az országuttra futott, ahol a segítségül hívott esendőrok agyonlőtték. Az állatorvos megvizsgálta a bikát és megállapította, hogy az veszett volt.

Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'27'50, Párisban 16'15

Temesvári magánárfolyamok 1927 május 8-án reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 810'00—812'00—812'00, dollár: 166'50—167'00—167'00, dinár: 2'94 külföldi, 2'88 belföldi, 2'88 effect, hollandi forint: 66'80—66'90—67'00, francia frank: 6'58—6'60—6'60, olasz lira: 8'82—8'85—8'85, cseh korona: 4'94—4'95—4'95, osztrák silling: 23'50—23'60—23'60, német márka: 39'60—39'70—39'70, magyar pengő: 29'15—29'25—29'25, svájci frank: 32'10—32'20—32'20.

Terményárak:

Buza 820, árpa 530, rozs 600, zab 530, tengeri 450 lei métermázsánként ab feladóállomás.

Figyelem!
Áremelkedés helyett
áreszállítás!

Óriási raktárkészleteink folytán azon helyzetben vagyunk, hogy dacára a nagymérvű vámemelésnek és a nyersanyagok folytonos drágulásának, készleteinket nagy árengedménnyel bocsájtjuk a n. é. közönség rendelkezésére.

Telefon 18—9.

Klein és Naftaly

Timișoara-Józsefváros,
Bulv. Bertelot (Kossuth Lajos-u. 13 sz.)

Eladás nagyban és kicsinyben.

Napló Temesvár legmozgalmasabb napjaiból

került napvilágra, amelyben Küttel Károly, Temesvár egykori polgármestere, történeti hűséggel ismerteti a negyvennyolcas események hatását Temesvárott és leírja az ostrom nehéz napjait

Temesvár, május 7.

A Déli Hirlap történelmi értékű irodalmi leletről adhat számot néhány Jeszenszky Béla volt temesi földbirtokos levéltárból százhetvenoldalas kézzel írott napló került felszínre, mely az 1848-48 évi szabadságharc temesvári vonatkozásainak eddig leg-gazdagabb kufforrása. Az országos monografiai társaság hatalmas lexi-kális kiadása Temesvár ezen történelmi időszakára vonatkozólag öt egykoru naplóról tesz említést: Hirschfeld Károly temesvári hírlapíró németül írt naplója, egy névtelen katonatiszt német kézírata, egy névtelennek naplója a helyőrség magatartásáról, Lapponyi Alajos kegyesrendi házfőnök latin nyelvű naplója s végül az egyetlen magyar kézirat, Bogdan Istvan tudós történetíró naplója, mely ugy adatsoportosítás, mint történelmi hűség szempontjából legbecsesebb az eddig ismert öt mű közül.

A napokban felfedezett sorrendben hatodik, nyelvet illetőleg második magyar napló írója anonim. Szerzője kiléte csak levéltári kutatás útján volt kideríthető. A közvetett anyakönyvi kutatás nem vezetett eredményre, a megyei levéltár szerb kézre jutott, végül is a napló egy városi vonatkozása kapcsán a városi levéltárban az 1848 évi közgyűlési jegyzőkönyvből kétségtelenül kiderült, hogy

a mű szerzője nem más mint Küttel Károly Temesvár egykori híres, nagyműveltségű polgármestere.

A Küttel-család Temesvár közéletében egész a legutóbbi időkig előkelő szerepet játszott. Küttel Samu tábla-bíró, Küttel Károly ügyvéd és Küttel Árpád jegyző csak a közelmultban haltak el, Temesvár egykori polgármesterének két leánya: özvegy dr. Frecof Menyhértne és Drach Henrikné viruló egészségnek örvendenek, valamint második felesége is, ki most töltötte be kilenczvenyedik évét. Érdekes játéka a sorsnak, hogy

unokájának férje, Heim Ernő ugyanazt a városi tanácsos-ságot viseli, mint ő ezelőtt nyolcvan évvel.

Küttel Károly községi születésű, de már ifjú korában Temesvárra került, hol alügyésszi, táblabírói, ügyvédi és ideiglenes polgármesteri tisztséget viselt, majd 1867-től—1872-ig egy-

huzamban kormányozta a várost. Temesvár polgári alapjait teremtette meg az idő alatt: színház, reáliskola, vígadó, modern kibővült korház, tü-zoltós g mind az ő műve, ő vette meg a város számára a vár kétezer holdat kitevő külsőségeit is, hol ma parkok ékeskednek. Gazdag volt. Nem kimélte az erszényét. Ha adni kellett legelőt járt jó példával. A színházat közadakozásból építették, s ő az alá-írók nagy részéért személyi keze-séget vállalt. Ki is fizetett he'yettük a saját zsebéből nyolcvanezer forin-tot, akkori időkben elképesztően hal-talmas összeget.

Naplója különben legjobb arcképe ennek a rendkívüli egyéniségnek, ki

Munkácsi Mihály utját irányító Ormos Zsigmonddal élt legbizalmasabb barátságban s egyforma tökélyvel beszélt latinul, németül, románul, angolul, franciául.

Talán legnagyobb érdeme e naplónak rendkívüli színe és elevevége, minden megnyilvánulásra kiterjedő figye-lime a száraz adathalmazokkal szemben. Az emelkedettebb gondol-

Az órák úgy járnak, ahogy akarnak

mert a város a nyilvános órák kezeléseért csupán két villamosbérletet ajánlott fel rendes fizetés helyett

Temesvár, május 7.

A temesvári katolikus székes-egyház órája már hónapok óta pi-hen. Már december végén megál-lott és azóta is áll. Azonkívül a különböző toronyórák közül még akad egy-kettő, amely kifáradt a járásban, a többi pedig úgy jár, ahogy éppen akar, hol késik, hol siet. Ezek az órák nyilvános órák-ként szerepelnek és a város évti-zedek óta évente szerződést kötött szakavatott órással a nyilvános órák karbantartására és gondozá-sára. Ezért a munkáért a városi tanács évi negyvenezer leít fize-tett, ami nem is nagy fizettség, ha meggondoljuk, hogy a tizenegy nyilvános óra a város legkülönbö-zőbb részein van, azokat naponta fel kell huzni, pontos időre beiga-zítani, olajozni és rajtuk esetleg kisebb-nagyobb javításokat eszkö-zölni.

1926-ban a nyilvános órák kar-bantartására Temesvár városa Földes Kálmán órákésztővel állott szerződéses viszonyban.

Nem is volt semmi baj a te-mesvári nyilvános órákkal, amíg azokat Földes Kálmán tartotta rendben.

Annál csudálatosabb volt azon-ban, hogy az 1927 évre a város Földes Kálmánnal nem újította meg a szerződését. Földes 1926 év végén tett ugyan ajánlatot, hogy továbbra is vállalja a nyil-vános órák gondozását és tekintet-tel arra, hogy minden vonalon drágulás észlelhető, kérte, hogy a tavalyi negyvenezer leies mun-kadíjat emeljék fel. Nemrég az-tán megkapta a városi tanácsnak április 15-én kelt 9659. számú ha-tározatát, amely azt mondja, hogy a város szívesen fogadja, ha Föl-desy Kálmán továbbra is végzi a

nyilvános órák gondozását és ezért tiszteletdíj felajánl két villamos vasuti bérletet.

Semmi többet. Eddig van. Azért a munkáért, amelyért eddig évi negyvenezer leít fizettek, évente két villamos vasuti bérletet akar-nak adni. Ha nem tetszik, úgy is jó.

Járjanak a nyilvános órák úgy, ahogy akarnak. Ha nem járnak jól, az se baj és ha megállnak, azzal se törődik senki.

Mindezt, amit fentebb megir-tam, akkor tudtam meg egészen véletlenül, amikor elhatároztam, hogy felkeressem Földesy Kál-mánt és a vele folytatott beszél-getés alapján megírom riportban, hogy a temesvári nyilvános órák miért is járnak rosszul. Hát most már tudom és meg is írtam. Mikor Földesy Kálmán óraműterméből távozni akartam, egy sereg drága különlegességi órák pillantottam meg: hajóórák és különböző mű-szerekre való órák. Földesy látva kíváncsiságomat, megadta a felvi-lágosítást:

— A hajóórákat a konstancai tengerészeti hatóság küldötte hoz-zám javítás végett. Egy részüket már meg is csináltam, és vissza-küldtem. Eppen tegnap kaptam levelet, amelyben írják, hogy az órák működésével a legteljesebben vannak megelégedve. Egy esomé különleges műszaki órák a buka-resti hadügyminiszterium küldött hozzám egy kapitánnyal.

Lám, a bukaresti hadügymi-niszterium és a konstancai állami tengerészeti hatóság mint óramű-vészt ismeri Földesy Kálmánt, akinek tudását idehaza egyszerű napszámomunkának deklarálják.

Félegyházi.

A feminizmus

még csak nem is olyan régen a köz tudatban egyértelmű volt a harcra suffragettek gyűléseket megzavaró utcai botrányoktól sem visszariadó akcióival, amelyek gyakran a feminista elzárásával végződtek. Miss Pankhurst és hívei, a női egyenjogúsításnak militáns apostolai, néhány esztendő előtt még a vicclapoknál és kirokiadalomnak voltak hálás é kiapadhatatlan témái. Azóta nagy fordult a világ. Jött a világháború maga mindent felforgató vad erő szakosságával, a férfiak az ember méltóságát, melyre annyira és annyi szor szeretünk hivatkozni, megcsufuk módon éveket töltöttek a föld kemény humuszába vágott kegyetlen sebélyén és amit Pankhursték ezerny szónoklattal és tüntető felvonásokkal nem tudtak elérni, egyszerre megvalósult. A hadbevonult férfiak helye a nők foglalták el. Máról-holnapra elérték a nők a viszonyok véresen kényszerítő körülményei folytán azt amiért addig ugyszólván hiába harcoltak. A nők pótolták a férfiakat és ha imitt-amott ez a pótlás nem volt zökkenésektől mentes, nem a nők jóakarátán és ambícióján múlt hanem a minden kezdetet jellemző nehézségeken. Ma már a feminizmus nem az, ami a háború előtt volt. Ma a harc nem a nőknek a különböző hivatások betöltési lehetőségeiről folyik, hanem hogy a politikai életben és a közélet minden más terén ugyanazt a szerepet játszassák, mint a férfiak. És a küzdelem gyümölcse érnek. Ma már csaknem valamenny állam törvényhozása legalább részben gyakorlatban is elismerte a nőemancipációt, valamennyi pálya megnyíl a nők előtt is és több államban a férfiakéval egyenlő politikai jogok élveznek, értékes munkát fejtve ki nemcsak a parlamentben, hanem a közélet más terein is.

Az utat, mely eddig vezetett, ismerteti Dr. Bogdan Antalné abban a vaskos kötetben, mely a feminizmus címen most hagyta el a sajtót. Komoly szakszerűséggel és hivatalos statisztikai adatok közlésével írja le a nőnek társadalmi egyenjogúsításáért folytatott harcát. Ez a szakszerűség azonban sohasem válik száraz adatok unalmas felsorolásává, hanem élvezetesen, igazi írói hivatottsággal, kezeli a magában véve érdekes tárgyat. Figyelmét misem kerülte el és éppen olyan alapos-sággal foglalkozik a nő életfeltételével az őskori népeknél, mint a feminizmus legmodernebb törekvéseivel. Külön fejezetet szentel a romániai nőmozgalomnak és jól sikerült reprodukciókban mutatja be az egész világ feminista apostolainak portréit. Teljes munkát végzett Bogdan Antalné ezen mű megírásával és egyben igazolta, hogy azok a vélemények, melyek a nő szellemi alsóbbrendűségét hirdették, elavult, anakronisztikus fogalmak, melyek ma már egy rég letűnt kor emlékeiként a lom-tárban foglalnak helyet. A könyv, melynek ára 250 lei, román és magyar nyelven is megjelent s minden könyvkereskedésben kapható.

Fizessen elő a Déli Hirlapra!

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít vegyjleg. Munkák leadhatók Fraţii Schön, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosóda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyár-város, Duschnitz mellett. 227

A legkiválóbb

Perlessgloss-

OPRETURA,

TALPPOLITUR,

valamint minden cipész ipárhoz szükséges vegyi termékek a

MERCUR

készítmények.

Gyártja:

Kozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.

Kapható minden jobb bőrüzletben.

Felöltő vagy gummikabát vásárlása előtt

tekintse meg gummikabátraktárunkat, ahol felöltőszerű gummikabát 700 lei angol szövétgummikabát 1100 lei

Állandó nagy választék

Szőnyeg és Linoleumház

JOZSEFVÁROS, Bul. Berthelot (Kossuth-u.) 5, Kobelt-ház. Telefon 18-75.

Régen elfeledett négyszázéves erdélyi magyar nyelvemlék

A krakkói egyetem egykori magyar diákja imakönyvet irt huga részére, akinek arcán a piros rózsák fehér lilomokká változtak egyik erdélyi kolostorban és a könyvet a székelyudvarhelyi gimnáziumban őrzik

Székelyudvarhely, május 6.

Egregius Dominus Andreas de Nyuythodh.

A krakkói egyetem évkönyve 1509-ben és 1510-ben említi ezt a nevet a hallgatók jegyzékében. Azt is megtudjuk, hogy amíg az előző évek pestisjárványa annyira távol tartotta a magyar diákokat Krakkótól, hogy ott 1508-ban mindössze öt magyar hallgató volt, 1509-ben már ismét szép számmal jöttek. A magyaroknak külön bursájuk volt és ennek élén Egregius Dominus Andreas de Nyuythodh állott. Nem lehetett utolsó legény ez a székely fiu, akinél ősei körülbelül egy évszázad előtt szakadtak Háromszékből Udvarhelyszékbe és ott előkelő állásokat viseltek, mert megírja róla a krónika, hogy mint a magyar bursa elnöke Zsigmond lengyel királytól különböző jövedelmes privilégiumokat szerzett a magyar bursa részére.

Hová került el aztán István fia, Nyujtody András, Krakkóból, ki tudja ezt? Tizenöt esztendőn keresztül bizonyára több egyetemen is megfordult. De melyikben? 1526-ban már hónapok óta odahaza van Székelyudvarhelyen. Akkor már ferenc-rendi szerzetes és az udvarhelyi kolostor lakója. Azonban nem ő az egyedüli, aki családjából Istennek szentelte életét. Huga, a szépséges Judit, Krisztus menyasszonya lett és apácaként él szigorú zárdában.

Nagy, sulyos, végzetes idők jártak akkor az ország fölött. Teméntelen janicsárjával a török és

végigseper városokat, falvakat, vidékeket. A magyar nemes ifjak hadba vonultak. Az országban körülvitték a véres kardot.

A fiatal Lajos király is meghozdottatta és Zápolya János uram, az erdélyi vajda szintén. A nemes urak-urfiak kardot kötöttek, lándzsát ragadtak és mentek a hit és az ország védelmében a török, a pogány ellen.

Hej, ki tudja, minő vívódásokat küzdött végig önmagával magános klastromi lakában Nyujtody András, a franciskánus barát?! Messze volt tőle Tomori, a büszke vezér, aki elhagyta érseki székét, messze volt tőle ahhoz, hogy példáját követhette volna. Talán akart is volna menni, de nem engedték feljebbvalói. Hazafias lelke bizonyára telve volt aggodalommal, rettegéssel, félelemmel, féltéssel. Az égen mindenünnen sötét, vészterhes fellegek gomolyogtak. A trónuson megöszült gyermekkirály ült, akít engedetlen, dacos, dolyfős, hataloméhes főurak vettek körül. Nyugat felől ott lesekedett az osztrák császár, várva a prédára, mely ölébe hulljon, mint a megérett gyümölcs a fáról, dél felől pedig jött Szulejmán szultán akkora haddal, hogy katonáinak lépte alatt megdőbbsant a föld.

Am hiába volt Nyujtody András barátságos, szíve mégis sebesebben vert, amikor arra gondolt, hogy mi lesz a szegény hazából ennyi veszedelem közepette. Érezte karjaiban az izmok erejét feszülni, de mégsem ragadhatott kardot-lándzsát, hanem csak az olvasót morzsolhatta fegyverfogás után bizsergő ujjával és a „Rajta! Rajta! Jézus! Jézus!” kiáltás helyett, mellyel a pogány török ellen harcba indultak a többiek, ő legfeljebb elsóhajthatta az akkori időkből származó levelekben és memoárokban olyan gyakran visszatérő refrént:

— Boldog isten! Mire jutánk!
A borzalmas mohácsi vész hire eljutott a székelyudvarhelyi kolostorba is. Nyujtody András, miként a többi barát, tehetetlenül tördelte a kezeit s végül is kétségbeesetten imára kulcsolta azokat. Már csak Isten segíthetett. Már csak Isten nyujthatott vigaszt. Imádkozni, imádkozni, — ez volt minden vágya Nyujtody Andrásnak. És valahogyan úgy érezte, hogy minél több hivatott embernek kell imádkozni a szerencsétlenségbe bukott országért. Ez az érzés érlelhette meg benne az elhatározást, hogy imakönyvet ír a huga, Nyujtody Judit részére, aki apáca volt.

Melyik erdélyi zárdában változtak át Judit leányzó arcának piros rózsái fehér lilomokká, arra vonatkozólag semmi pozitív adat nincsen.

Bizonyosnak látszik, hogy ez a zárdá nem lehetett messze Nyujtody András székelyudvarhelyi klastromától.

Az imakönyvet, amelyben imákon kívül különböző elmélkedések is vannak, Nyujtody András a bibliai Judit asszony történetével kezdte. Az előszóból arra lehet következtetni, hogy tisztán csak azért fordította le III. Ince pápa irását Judit asszonyról, mert a huga is a bethuliai nő nevét nyerte a keresztségben, de nincsen kizárva az sem, hogy Nyujtody András lelkét más is mozgatta, amikor elhatározta, hogy Judit és Holofernes históriáját magyarra fordítja. Talán erős szittya lelkében, melyet a vallás lebélyközött és aláztatossá tört, az a titkos, öntudatalatti vágy lappangott, vajha a török Holofernesnek is akadna egy magyar Juditja. Ki tudja? Mondani nem mondja sehol, célzást nem tesz rá egyetlen szóval, de hátha lelke az akarat megkérdése nélkül és az értelem tudta nélkül csak úgy ösztönösen iratta azt meg vele?!

Az ajánlás, melyet Nyujtody András az imakönyvbe beirt, ez:

— Ymé, en zereto hvgom nvythody Jvdith az te neveden valo zent azzonnak konve, melet az te zegen batad nvythod frater andras megirtam az dyaki betorol az magar nelwre az te hozdad valo atyafyvsgos zeretnek miatta megh gozeteven és hog ne lennel az te celladban az te zentednek konve nelkul, de vallanad azt te lelkednek vygaztalsara. Ne nezed kedeg zereto hvgom ez irasnak az o parazt voltat, hanem az o igaz értelmet, kybee hayssat nem lelhez.

A bibliai Judit történetét, — mel konvet az zent harmad Inocencivs papa zerze, — az elől látható dátum szerint Nyujtody András 1526-ban kezdte írni. Fáradságos munka volt az, mert hiszen ügyelni kellett arra, hogy betűi szépek, olvashatóak legyenek, minden lapra keretet rajzolt, piros tintával iniciálékat, arabeszket és illusztrációkat is pingált. Bizony ez a munka soká tartott, közben Nyujtody András Tövisre került, az idő pedig már 1528-ra fordult.

Nincsen azonban kizárva, hogy Judit akkoriban a tövisi zárdában volt és András csak testvéri látogatáson járt ott.

A római számjegyekkel jelzett százhatvankilencedik oldalon lent megjegyzi Nyujtody:

— ez konv ziz lean Jvdith azzoneh, ezer ot zaz huzon nolc eztendoben irtac thouissen, alleluja!

Multak az évek és a siralomnak eme völgyéből András is és Judit is elköltözött a tulvilágra, ahol várt rájuk földi kálváriájuk és penitenciájuk örök jutalma. Ők elmentek mindkettőn, de az imakönyv itt maradt, hogy hirdesse az ájtatosságot és a testvéri szeretet ragyogását. Valószínű, hogy az évek során elkerült a székelyudvarhelyi ferencesek kolostorából, a jezsuitákhoz, akik háromszáz és egynehány esztendővel azelőtt megalapították a leleneg is fennálló székelyudvarhelyi katolikus gimnáziumot. Nyujtody Judit imakönyve ott bujt meg valamely könyvpalc zugában és ott maradt akkor is, amikor a jezsuiták 1790-ben kivonultak a gimnáziumból és azt részint világi papok, részint világi tanárok vették át.

Ki tudja, hogy a becses könyv meddig rejtőzött volna ismeretlenül, ha az erdélyi református tanárok 1876-ban történetesen nem tartanak nagygyűlést Székelyudvarhelyen. Ott volt Szabó Sámuel, a jeles bibliofil és nyelvtudós is. Nem állhatta meg, hogy két tanácskozás közötti egyik üres órájában be ne tekintsen a református kollégium, majd a katolikus gimnázium könyvtárába. Egy ilyen buvárkodásának eredménye, hogy megtalálta Nyujtody Judit bujdosó imakönyvét. Nagy tanulányt kezdett írni a székelyudvarhelyi kódexszől, ahogy az imakönyvet elnevezte, de aztán jött a halál és pontot tett tanulmányára. A Magyar Tudományos Akadémia által kiadott nyelvemlékek sorozatában ismertették röviden vagy két évtized előtt Nyujtody Judit imakönyvét, de igaz méltatása, részletes bemutatása, tudományos feldolgozása még mindig szerzőjére várakozik.

Tamás Albert igazgató, aki immár több mint harminc éve áll a székelyudvarhelyi római katolikus gimnázium élén, felnyitja az igazgatói irodában levő Wertheim-szekrényt és annak trezorjából jókora, vászonnal borított kartonból készült dobozt emel ki. A dobozt az imakönyv tartójával csináltatták. Felnyitja az igazgató a doboz fedelét és szinte meghatottan veszi ki belőle az imakönyvet. Egy perc múlva már elfogódva tartom a kezemben a becses ereklyét. Megindultan nézem. Vizsgálom.

A vaskos kis könyv táblája fa, mely préselt sötétzsinű barna bőrbe van kötve. Valamikor az imakönyv két fedőtábláját kapocs tarthatta össze, ennek azonban már csak csattmaradványai vannak a két táblán, maga a kapocs már nem volt meg, amikor Szabó Sámuel a könyvet megtalálta. Az imakönyv első táblájának belsejében jegyzet van, amely elmondja, hogy

a könyvet 1792-ben magával vitte Fanti Dániel tanár, akít Gyergyószentmiklósról plébánosnak neveztek ki, de mikor 1810-ben rábízták a székelyudvarhelyi gimnázium igazgatását, azt ismét visszahozta.

A könyv százados álmában ez a rövid kirándulás némi változatosságot jelentett, de aztán újból elnyelte a könyvpalc setét sarka. A kódex oldalainak papírja tizennégy centiméter magas és tiz és fél centiméter széles. Ebből a beirt felület tiz centiméter magas, az egyes sorok pedig hét és fél centiméter hosszúak. Az egész könyv száználcvannyal

lapból, vagyis háromszázhetvenhat oldalból áll. Ebből azonban csak kétszázharminckét oldal, amelyen a hat részből álló könyv első két része van, származik Nyujtody András kezétől, a többi négy rész más öt kéz írása. Ennek az öt kéznek helyesírása nem alkalmazkodik mindenben Nyujtody András ortográfiájához. A magyar helyesírás akkoriban erősen az alakulás stádiumában volt és innen magyarázható a többi írásokban észlelhető eltérések, ami egyben azt is mutatja, hogy a különböző részeket különböző időben csatolhatták hozzá Nyujtody András eredeti könyvéhez.

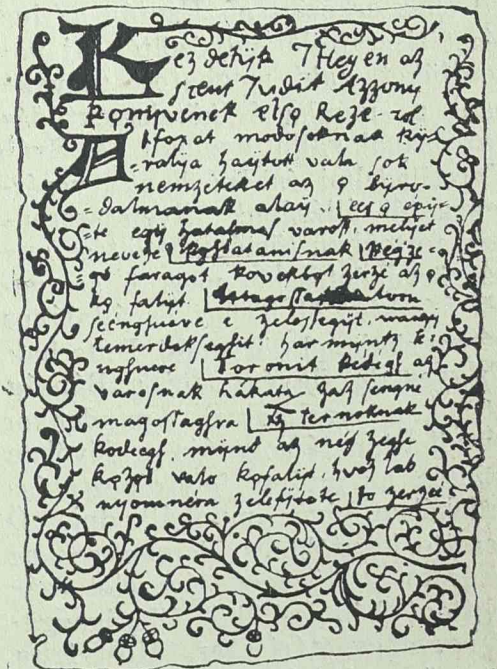
Hangosan olvasva a sorokat a szavak csengéséből látni, hogy Nyujtody András írásában is hű maradt a maga székely nyelvjárásához. Az ő betűt o-val jelöli, mely fölé kis karika jut, ugyancsak karikás u jelenti az ü-t, az é-ree vagy eh szolgál, legtöbbször azonban egyszerű e-t ír, akár csak a helyett a-t. A gy, ty és ny betűket legtöbbször úgy igyekszik megkülönböztetni a g, t és n betűktől, hogy ezekre ékezetet tesz.

A Nyujtody András által készített szélrajzok egyike mutatja Judit asszony törét, egy másik Holofernes levágott fejét.

Sok helyen, ahol a barát a figyelmet a szöveg fontosságára akarja felhívni, a lap margójára kinyújtott ujjú fekete kezét rajzolt.

A könyv hat része közül az első Judit asszony könyve, a második a Boldogság fundamentuma. Valószínű, hogy Nyujtody ezt is csak fordította. A Boldogság fundamentuma szől a hitágazatokról, az imádságok hasznáról, a halálos bűnökről és az erényekről és mondanivalóit kérdések és feleletek formájában tárgyalja. A többi négy rész, mely már nem Nyujtody András írása: Az halalrol, Az engedelmessekgrol, Az zerzetbol való kiteres veszedelmes voltáról szől, a hatodik rész a vasárnapi evangéliumokat tartalmazza.

Mielőtt a négyszázéves imakönyv visszakerül a tokba, a tok pedig a vasszekrénybe, még egyszer megnezem az első oldalt. Olvasom:

— Kezdetyk Ittegen az Szent Jvdit Azzon konvenek elso reze. Artafaxat medosoknak kyralya haytott vala sok nemzeteket az o birodalmanak alaya ees o epyte eg hatalmas varost, melet neveze Eghbataniznak...

Kubán Endre.

Uri szabóság
valódi angol szövevek raktára

Kirity József
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ökirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Reinholz István

uj megbízásával Temesvár pénzügyintézetét vezetői értékes erővel gazdagodtak. A Sváb Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága tegnap délután megtartott ülésében ugyanis az intézet vezérigazgatói állására egyhangulag Reinholz Istvánt, a Sváb Központi Bank igazgatóját, hívta meg. Ezzel a megtisztelő megbízással a tekintélyes sváb pénzügyintézet kitünő képességekkel rendelkező, kipróbált munkásságu szakembert nyert meg a vezetői tisztségre. Az új vezérigazgató előzőleg, szorgalmas és széles körűvel rendelkező pénzügyintézet vezetői tisztségviselő volt már évek óta, akinek kvalitásait a temesvári piac határain túl is értékelték. Két évtizede áll Reinholz István a Sváb Központi Bank szolgálatában, ahol gazdagon volt alkalma tapasztalatait és tudását bővíteni és páratlan kötelességtudással az intézet javára gyümölcsöztetni. A háború után különösen a Sváb Központi Bank gazdasági szervezkedésének programját hajtotta végre tartós eredménnyel és számos bankfiókot ő szervezett meg úgy a Bánságban, mint Nagykarolyban, amely utóbbi ma is egyike a legvirágzóbb fiókoknak. A tegnap megtartott igazgatóválasztási ülés keretén belül Dutschak Frigyes dr. intézeti ügyész és alapító, meleg szavakban üdvözölte Reinholz vezérigazgatót ama szilárd meggyőződésének adva kifejezést, hogy az új igazgató vezetése alatt a fiatal, életerős intézet a fejlődés új határkövéhez érkezett el. Ezután az intézet tisztviselői üdvözölték új vezetőjüket, aki meghatott szavakban a munka és kötelességtudás harcának vallotta magát. A Sváb Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatói állásának ilyen szerencsés formában történt betöltése annál örövendesebb, mert a szervezői készségéről ismert és általános népszerűségnek örvendő Dutschak Frigyes dr. ügyész, aki a Bánság német mozgalmainak mindenkor fáradhatlan támogatója, a jövőben szintén az intézet felvirágztatása érdekében kíván munkálkodni. Ő vezette legutóbb is ideiglenesen az intézetet a közgazdasági élet számottevő képviselőiből álló igazgatósággal egyetértésben. Most friss, tetterős szakembert nyert Reinholz István személyében és bizton remélhető, hogy az új vezetés alatt a szolid elvek követésével a Sváb Kereskedelmi és Iparbank impozáns oszlopa lesz pénzpiacunk hatalmas csarnokának. A bank irányában mutatkozó bizalom gyarapodni fog és a tizenhét fiókkal rendelkező intézet joggal foglal helyet a nagybankok sorában. Az új vezérigazgató már a napokban elfoglalja értékes működésének új terét.

Nemzetközi árumintavásár Szalonikában. Szófia-i jelentések szerint az idei szalonikói nemzetközi árumintavásár szertartása a lapotva lesz. Kolozsvár, május 8.

A reformcsoport folytatja a harcot a demokratikus kívánságai mielőbbi teljesítése érdekében

Kolozsvár, május 8.

A Magyar Párt reformcsoportja tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy demokratikus kívánságai teljesítése érdekében tovább folytatja a harcot. Kimondották azt is, hogy

az intéző bizottság ülésén ezután csupán egy tagjuk vesz részt mint megfigyelő.

Krenner Miklós dr. meg is jelent az intéző bizottság tegnapi ülésén, ahol a következő deklarációt olvasta föl:

— Azoknak nevében, akik a Magyar Párt egységét, szerveztségét, hatóképességét a higgadt és átfogó demokrácia szellemében kívánják tökéletesíteni, és a magyar kisebbség nemzetgazdasági és művelődési erőinek emelésére törekednek, mély sajnálattal állapítom meg, hogy a szervezeti szabályzatot kodifikáló bizottság azoknak demokratikus kívánságait, akiknek nevében itt vagyok, elutasította és

a pártban élvezett tekintélye nyomástól hadd hat a tagozatok, az intéző bizottság és a nagygyűlés jövőre határozataira. Elvárásaim nevében, akiknek sorából egyedül vagyok itt, kijelentem, hogy

demokratikus kívánságaink teljesítése érdekében a küzdelmet tovább folytatjuk

annál is inkább, mert abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a gyergyószentmiklósi nagygyűlés magatartása egyes pontjainak bejelentésekor a magyar kisebbség egyetemére nézve erkölcsi kötelességet szabott.

Az intéző bizottság annak megállapításával, hogy a reformcsoport kívánságait nem utasította el, mert a Magyar Párt végleges álláspontot még nem foglalt el kimondotta, hogy Krenner Miklós dr. deklarációját annak időszertelensége miatt nem tárgyalja.

A magyar munkások sorsa szomorú

Zsombolyán, mert az üzembeszünetések munkanélküliséggel sújtják

Zsombolya, május 8.

Zsombolya, ez a valamikor virágzó község, most a lehangoltság és elhagyatottság képét nyújtja. A széles utcájú, rendezett szép határváros lassankint a teljes tönkremenés felé halad. Az adók igen magasak, kereset azonban nincsen és a munkanélküliség is egyre nő.

Az iparosok közül már igen sokan adták vissza iparengedélyüket és még mindig vannak, kik ezt a szomorú példát követni kénytelenek.

A kis iparosműhelyek után azonban a válság most már a gyárüzemeket is érinti. Az Union kalapgyár a nagy munkahiányra való tekintettel nyolevan munkást elbocsátott. A Hungária- és a Bohn-féle téglagyárak május tizenötödikén beszüntetik üzemeiket. Az előbbi három hónapra, az utóbbi pedig bizonytalan időre. A két gyárban ugyanis rengeteg kész téglá és

eserép van felhalmozva és a készlet, tekintettel arra, hogy építkezés sehol nincsen, nem fogy. A gyáraknak már semmiféle raktárhelyiségük nincsen, ahová további árut felhalmozhatnának csak azért, hogy munkásaikat foglalkoztassák.

Ezek a nagymérvű elbocsátások és munkabeszünetések elsősorban a magyar nemzetiségű munkásokat sújtják,

mert a Csekonics-uradalom gazdasági munkásai a birtok felosztása után és miután az agrárreform nem juttatta őket földhöz, beállottak gyári munkásoknak. Most ezek a családos emberek mind kenyér nélkül maradnak. Panaszok az azonban a kereskedők is. Az emberek között nem forog pénz és így nem tudnak semmitsem eladni. A magas kamat teljesen tönkre teszi az üzleteket, melyek közül már több bezárult. Zsombolya népe igen esüggeden néz a legközelebbi jövő elé.

ÖTMILLIÓT HELYEZTEK LETÉTBÉ A TEMESVÁRI BÉRLŐK.

Az új lakbérleti törvény értelmében május hatodikáig lehetett azoknak a bérlőknek a lakbért letétbe helyezni, akik a háztulajdonosokkal nem tudtak megállapodásra jutni. A temesvári pénzügyigazgatóságnál eddig ötmillió leien felüli összeget helyeztek letétbe. A legtöbb háztulajdonos a bérmegeállítási perek már folyamatba tette úgy, hogy a közeli hónapokban a temesvári bírói fórumoknak alapos nyári munkára van kilátásuk.

— Első áldozás. A józsefvárosi római katolikus fiúiskola harmadik osztályú tanulói ma reggel félnyolckor járultak a józsefvárosi plébániatemplomban az első áldozáshoz. A szentséget Metzger Márton dr. esperes-plébános osztja ki. A belvárosi plébániatemplomban ma reggel nyolc órakor a belvárosi magyar katolikus gyermekek járultak az első áldozáshoz. A szertartást Frigyer Iván hittanár végzi.

— Kibékül a keresztény liga két csoportja. Bukarestből jelentik: A Cercul Studentesc komünikét tett közzé, amelyben bejelenti, hogy a diákok távolmaradnak a keresztény liga mai kongresszusától, mert határozatuk értelmében minden politikai agitációtól tartózkodnak. Ugyanilyen határozatot hozott a jasi diákszövetség is. Cuzista körökben biztosra veszik a két csoport kibékülését a pentru Școala

VIGYÁZAT: POTKOCSIJA VAN MÁR A REPÜLŐGÉP NEK IS. A villamos immár le van pályva. Nem dicsékedhetik azzal, hogy csak neki van pótkocsija. Mert van már a repülőgéppel is. Ez nem vicc, kérem. Egy berlini távirat jelenti ugyanis, hogy május 3-án indult Karlsruhe-ból az első repülőgép, melynek pótkocsija van és baj nélkül jutott el Frankfurtba, ahol akadály nélkül leszállott. Az egyes megállóhelyeken a levegőbeli pótkocsi kalauza is fűtyent egyet, ami azt jelenti, hogy: kész, gata, mehet, da drum! Az utasoknak jó lesz ügyelni, mint a villamosnál, hogy menetközben ne ugráljanak föl az első kocsi, mer könnyen a pótkocsi alá kerülhetnek és úgy összemorzsolódnak, mint a pótkávé. Legjobb — ha már kikerülhetetlen a dolog a sürgősségre való tekintettel — a pótkocsira ugrani menetközben, mert ha az ugrás nem sikerül, az ember legfeljebb a földre pottyan és hanyatvágódik. Igen. Esetleg ezerméteri magasságból. Tessék vigyázni a repülő pótkocsira!

— Temesvári tisztek a vezérkari iskolában. A hadügyminiszterium — mint Bukarestből jelentik — Gorský Viktor, az első számú temesvári hadosztályparancsnokságnál beosztott kapitányt, továbbá Almajanu János, Mihailescu Konstantin és Gavanescu Radu temesvári tiszteket a hadiskola elvégzésére Bukarestbe vezényelte.

— Országos szocialista kongresszus. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt tizenegy órakor kezdődött a szocialista pártok országos kongresszusa, amelyen a legtöbb szónok a szocialista mozgalomok egészségítése mellett foglalt állást. Az a vélemény alakult ki, hogy csupán a szervezett munkásság segítségével biztosítható a világ békeje.

— Ujabb esődkérelmek Fiatska Béla ellen. Megirtuk, hogy a temesvári törvényszék különböző hitelügyletekből kifolyólag esődtöt rendelt el Fiatska Béla ellen. Időközben Wiener Mór dr. több kereskedelmi hitelező nevében a rendes kereskedelmi esőd megnyitását kérte Fiatska ellen. A bíróság hosszasan tanácskozás után úgy döntött, hogy határozatát írásban közli a felekkel.

— Rugescunét szabadlábra helyezték. Ismeretes, hogy a gyárvárosi postánál eltűnt háromszázhatvan ezer lei eltulajdonításával Rugescu Helén gyárvárosi postatisztviselőt gyanúsították és a főügyési indítvány alapján a temesvári ítélőtábla vádta nácsa két héttel ezelőtt letartóztatását rendelte el. Bottez Demeter védő a vádta nácsnál Rugescuné szabadlábra helyezését kérelmezte. A vádta nács tegnap foglalkozott az ügyvel és elrendelte Rugescuné szabadlábra helyezését. Rugescuné tegnap délután elhagyta az ügyészségi fogházat.

— Zsombolyának tizenkétezer lakosa van. Zsombolyáról jelentik: Zsombolyán befejezték a népszámlálási lapok összeszedését és azok feldolgozása most van folyamatban. A lakosság száma valamivel felülmúlja a tizenkétezeret.

— Beleugrott a kutba. Lippáról jelentik: Linek Matild negyven éves lippai asszony beleugrott az utcán egy kutba és mire tettét észrevették, már halott volt. Linek Matild zavaros elméjű nő volt és ez volt már az ötödik öngyilkossági kísérlete.

— A táncitanárok vizsgáját elhalasztották. Kolozsvárról jelentik: Isaac Emil színészeti főfelügyelő távirati értesítést kapott a kultuszminiszteriumtól, hogy a táncitanárok május tizenegyedikére kitűzött vizsgáját a kultuszminiszterium június tizenegyedikére halasztotta.

Nőikabátot, ruhát

legolcsóbban vásárol

BERNÁT

konfekció üzletben

Józsefváros, Kossuth Lajos-u.

Hatvan betörés hiteles története Muntean naplójában, melyet tegnap kezdett írni

Temesvár, május 8.

A Bradescu Riviera — így nevezik Bradescu Virgil, temesvári vezetőügyész után a temesvári fogházat — sok érdekes lakója között kétségkívül a legnagyobb érdeklődést Muntean a többszörös rablógyilkos és hírhedt bandita kelti. Muntean tegnap óta az ügyészségi fogházban memoárjait írja. Eddig már negyven oldalt írt tele elegendő szép és kaligrafikus betűvel. Az eddigi memoároknak igen érdekes részletük van.

Muntean körülbelül hatvan betöréses lopás hiteles történetét írja meg bennük, amelyeket ő követett el

és nem minden maliciával és gúnyal jegyzi meg, hogy ezek mind olyan tettek voltak, amelyekre a nyomozó hatóságok nem jöttek rá és amelyek még ma is kiderítetlenek. A következő szakasz pedig a jövő életereiről számol be. Nem érdektelen Muntean következő megjegyzése:

Arra a nézetre jutottam, hogy az okirályságban anyagilag jobban szituáltak az emberek és edöntöt-

— **Egy örült rémtette.** Fokvárosból jelentik: Egy délafrikai farmer pillanatnyi elmezavarban meggyilkolta a feleségét és benszüllött szolgálóját. Azután elfutott. A rendőrök üldözésére indultak, de ezek közül is négyet leterített. Erre a többi környékbeli farmer a rendőrök segítségére sietett, de az örült szüntelenül tovább lövöldözött és minden golyója talált. Négy órán át tartott üldözése alatt nyolc európai és egy benszüllött elesett, de a farmert mégsem tudták elfogni. Az örült garázdálkodása tovább tartott és miután összesen tizenhat embert lelőtt, az utolsó megmaradt golyóval öngyilkosságot követett el.

* **Lángbetűkkel** vagyon az égre felírva, hogy a FARMODONT fogkrémmel nem volt még jobb soha!

A **kabaréművészet** leghatásosabb számaival fogja a hírneves Békeffi-kabaré a hó 14., 15. és 16-án azt a nagy közönséget mulattatni, mellyel mindhárom estén meg fogja tölteni a Tiszti Kaszinó nagytermét. Békeffi maga konferál és leghíresebb számaival adja elő. Kondor Ibolya, Radó Teri és Abel Frigyes szintén a legújabb és leghálásabb számokkal lépnek fel. A három szenzációs est a jókedv és kacagás jegyében áll. A nagy érdeklődés folytán ajánlatos a jegyeket a Bánátnál megvásárolni.

* **A Gerson-étteremben** naponta friss déli és esti étlap. Szolid árak, kitűnő konyha, elsőrendű borok. Fellette előnyös bérletrendszer. Házon kívül is kapható ebéd és vacsora. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 11—1/2 óráig uszónahangverseny. A frissen csapolt sörök a temesvári sörgyár termékei.

— Az előadás rendezése még nagyban folyik és máris a fél ház el van adva. G. Janura Jenny ritmikus tornaelőadásaira. Május 14-én és 15-én. Jegyek Löbl könyvkereskedésben.

* **Jégszekrények, fagyaltgépek, email- és alumíniumárak** legolcsóbban és legjobb kivitelben Scherter Ottónál, Temesvár-Belváros.

tem magamban, hogy működésem színhelyét végképpen a regátba tesseztem át.

Igy elhatározta volt, hogy betör Turnseverin leggazdagabb emberéhez Anastasie Apostolhoz. Bradescu főügyész, aki turnszeverini ember, megdöbbenéssel olvasta barátja házában tervezett betörés tervét.

Turnseverinben még Camenita pénzügyi vezérfelügyelőnél is látogatást akart tenni Muntean,

akinek a házat szintén részletesen leírta. Turnseverinből tekintettel arra, hogy a fővárosi vonalat biztonsága szempontjából veszélyesnek találta, a Moldvába és onnan Cernovicba akart menni. Muntean emlékirataiban megjegyzi, hogy ő nem gyilkos, arra ellenben nagyon büszke, hogy hatvan betörést követett el, amelyekre nem jöttek rá. A temesvári elfogatásáról csak ennyit mond:

— Temesvárott pechem volt. Megesett már mással is!

— **Autón a világ körül.** A turini világhírű Fiat-automobilgyár a telen új modellű gépkocsit szerkesztett, amelyek elnevezése Fiat-Torpedo 503. Az új rendszerű kocsival Carlo és Bianco mérnökök világméretű utra indultak. Március elején startoltak Turinban és azóta bejárták nemcsak Európa nagy részét, hanem keresztül-kasul száguldoztak Afrikán és Ázsián is. A Fiat-Torpedo 503 tegnap Bukarestben volt és ma, vagy holnap érkezik Temesvárra. A kocsit eddig negyven ezer kilométernyi utat tett meg a legesélyesebb defektus nélkül. A Fiat-autógyár temesvári képviselője a Zápolya-utcában levő Tichy Ede autókereskedő cég.

— **Dinamitmerénylet a Resica-művek egyik erdőfelügyelője ellen.** Resicáról jelentik: Mult éjszaka ismeretlen tettesek Damsberg Antal erdőfelügyelő házában falára két dinamittöltényt helyeztek el, melyek nagy dőrejjel robbantak fel és a fal egy részét romba döntötték. Valószínűnek tartják, hogy a merényletet falopásért elítélt egyének követték el. A ház lakóinak az ijedtségen kívül semmi bajuk nem történt. A rendőrség szigorú nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

* **Divatlapok és kézimunka folyóiratok** Libronál, Telefon 23-37.

— **Tettenért betörő.** A gyárvárosi rendőrség elfogta Silbereis József huszonhat éves munkást, aki betörések miatt többször volt már büntetve. Eppen akkor kapták rajta, amikor a gyárvárosi állomáson egy teherkocsit akart felfeszíteni, hogy azt megdézsmálja.

* **Magaslati gyógyhely és nyaralótelep Stájerlak** megnyitott, 30% árengedmény az első szezonban. Kérjen prospektust.

— **Lóval, kocsival beleesett a Dunába.** Budapestről jelentik: Bálint György kocsis két lovával a Duna rakpartjáról belezuhant a vízbe. Egy tehergőzös matrózai kimentették. A kocsist, aki súlyos sérüléseket szenvedett, a kórházba szállították.

Színház

Érdekes próza és operettelőadások a színházban. Szendrey Mihály aradi színházgázgató társulatával május hó folyamán újabb művészi élvezetet ígér a temesvári közönségnek. E hó 20., 21. és 22. napjain a prózatársulat játszik a temesvári színházban Táray Ferenc, a hírneves budapesti művész közreműködésével, míg május hó 26., 27. és 28. napjain pedig az operett fog új sikereket aratni hálás közönségünk előtt.

Arad városa segíti a magyar színészetet. Aradról jelentik: A város színházi bizottsága tudomásul vette, hogy a kolozsvári román opera június tizenhatodikán két heti vendégszereplésre Aradra jön. Egyben félmillió lei szubvenციót szavazott meg az opera részére. Elhatározták azt is, hogy miután ezen idő alatt az aradi magyar társulat kénytelen vidéki vendégszereplésre menni, a társulat utiköltségeit a város fedezi.

A dolovai nábob leánya. A Temesvár-Erzsébetvárosi Társaskör tegnap este tartotta meg a Novotny-féle teremben Herczeg Ferenc negyven éves írói jubileuma alkalmából rendezett ünnepélyét. A bevezető beszédet Kubán Endre szerkesztő mondotta, aki méltatta Herczeg Ferenc írói munkásságát, majd utána színrekerült Herczeg Ferenc egyik legszebb színműve. A dolovai nábob leánya. Az egyes szerepekben kitűntek Antalffy Muci, Dold Irén, Tóth Ilus, Tamás Antal, aki egyben a rendezés munkáját is végezte, Kerekes Ferenc dr., Czank László, Wätz Jenő, Petrucz Győző, Schneider Károly, Niesz Vilmos, Tóth István, Schneider Gáspár, Szomor Sándor, Molnár Endre és Fischer Antal. A műkedvelők nívós játékát a nagyszámú közönség tetszéssel fogadta és megtapsolta. Az értékes előadást ma délután négy órakor megismétlik.

Művészet

Hétfőn Dohnányi-Telmányi Beethoven ünnepi hangversenye. A két világhírű magyar művész hétfői hangversenye előkelő művészi eseményt jelent. Beethoven remekműveit fogja városunk zenekedvelő közönsége nagyszerű interpretálásban ezen a fényes estén élvezni. Már csak kevés jegy a Bánátnál és az esti pénztárnál.

Kristóf-Krausz Albert legújabb munkáiból kiállítást rendez a gyárvárosi műteremházban, Andrassy-ut 4. második emelet. A kiállítás vasárnap, május 15-én, délelőtt 11 órakor nyílik meg.

Sport

Vasárnapi bajnoki mérkőzések. Közel négy heti pihenés után a mai sportprogram keretében a temesvári első- és másodosztályú csapataink tőből a bajnokságért veszik fel a küzdelmet. Nagy érdeklődésre tarthat számot a Banatul találkozása a TMTE-vel és Rapid bajnoki mérkőzése a Politechnikával. Mindkét mérkőzés a Banatul pályán lesz. Ugyanancsak nagy figyelem kíséri a Kadima találkozását a Kadimával. A Kadima, ha az utóbbi hetekben feljavult játékát megismétli, ugy egyenrangú ellenfele lesz a TAC-nak. A másodosztályú bajnokságban a Gyapjuipar — Fortuna, Freidorf — Patria, Unió — Kisoda és Hertha — Tricolor küzdenek a bajnoki pontokért.

Mindenki vásárol,

mert jó árut kap szolid áron

Csendes Jgnác
Tel. 753.
nőidivatáruházában
Gyárváros, Kossuth-tér.

Békeffi-
é kacagó-
k estei k
e május 14-15-16 a b
f a Tiszti Kaszinóban a
f Jegyek Bánátnál. r
i-kabare

HOTEL PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 43

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája

Hideg-meleg víz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Elsőrendű étterem!

Mérsékelt árak!

Vasárnapi csevegés a nők dohányzási szenvedélyéről

A minap beleszóppentem egy zajos társaságba. Színes, mozgalmas kép volt, egyszerre beszéltek szinte valamennyien. Könnyű eltalálni, hogy hölgytársaságban voltam. A hölgyek folyton kérdezték egymást erről is, arról is, de meg se várva a feleletet egyre tovább esieseregtek. Látszott rajfuk, hogy l'art pour l'art csevegnek, mintha beleszerelmeskedtek volna tulajdon hangjukba és közben vidáman, nagy élvezettel fújták a füstöt valamennyien.

Husz év előtt el se leletett volna képzelnem ezt a jelenetet. Hogy egy előkelő társaságban urak és hölgyek kölesönösen kinalgassák egymást cigarettával, hogy a retikülben még az apró toilette-cikkeknél is fontosabb legyen a cigarettatárcsa, meg az öngyújtó. A téma nem új, de azért ennyi cigarettázó hölgy láttára önkéntelenül szaladt ki a számon a kérdés:

— Miért cigarettáznak a nők?

— Mintha csak darázs-fészekbe nyultam volna, minden oldalról rajzottak felém a fullánkös válaszok.

— Ugyan mi kivetni való lehet ezen az ártatlan szórakozáson?

— Ha a férfiaknak szabad, nekünk se tiltsák meg, hogy kedvünk szerint rongálhassuk a tüdőnket.

— A cigaretták a legnívósabb dolog, csak a mama rajta ne esipjen!

— A cigaretták olyan „for” — szölt most fölényesen egy szép, fiatal leány — amit nem adhatunk a férfiaknak. Vették észre, hogy mikor senkinek se jut eszébe semmi és az unalom már bontogatja szárnyait a társaság fölött, a férfiak előveszik tárcájukat, gondosan kiválasztják a cigarettát, amelyre lomha kevélyemmel rágyujtanak, jelentőségteljesen leverik a hamut, vagy unott mozdulattal, mint aki torkig jólakott, elnyomják a még füstölő cigarettavéget a hamutálca.

— No, és hol itt a „for”?

— Hogy, amíg ezt cselekszik, van idejük gondolkodni, hogy mivel indíthatnának meg a lankadó társalgást és egészen bizonyos, hogy két szippantás között, vagy amíg elalszik az elnyomott cigarettavég, jut az eszükbe valami banalitás, amivel startolhatnak.

A doctor philosophiae, akitől valamennyien rettegtek, mert minden kérdést a „historiai fejlődés logikájával” magyarázott, széles gesztussal kapcsolódott bele a vitába. Csönd lett, mindenki félt, az elkövetkezendő unalmas félórától, de ezuttal kellemesen csaldott a társaság.

— Egy előkelő párisi divathölgy — kezdte — cigarettázás közben elbóbiskolt, amikor hirtelen felriadt vele szemben ült Aspasia, Athén fénykorának ünnepe asszonya.

— Eljöttem — mondta — hogy megnézzem, mennyivel különb a ti világotok, mint a mienk.

A párisi hölgy végigkalauzolta a

szajnaparti metropolison, megmutatta neki ragyogó fényűzést, a technika csodáit, a párisi éjszakát.

— Semmit se láttam, ami meglepett volna — mondta Aspasia — a villany fényesebb, de a mi lámpáinkban balzsamos olaj égett, az autó gyorsabb, de a mi gyaloghíntóink lágy álomba ringattak, palotáitok szegényes vaskók a Pantheon és az Acropolis mellett, a rhodusi kolosszushoz mérten az Eiffel-torony csak egy állvány. És hol van Stadion, hol vannak a diadalmas versenyek és mindennekfelett hol vannak a mi férfaink?... Szürke és unalmas világ a tiétek!

A párisi hölgy nem tudott felelni, zavarában elővette a cigarettatárcáját és rágyujtott. Aspasia meglepetve nézte a kékes szallagban felfelé csavarodó füstöt és nézte, ahogy párisi kollegája mélyen tüdejére szívta a füstöt. „Mi ez?” kérdezte csodálkozva. „Cigaretták. Próbáld meg!” Aspasia egy mélyet szívott és szinte megszédült az élvezettől.

— Az Istenre — kiáltott fel lelkesedve — mégis van egy új élvezet, amelynek kedvéért érdemes volt a feltámadás!

Mary.

Ötven év után keresi rokonait egy Amerikában milliómossá lett bántási ember

Temesvár, május 7.

A mult héten magasnövésű, elegáns, testtartású, öreg ur jelent meg titkára kíséretében saját amerikai autóján a Zombolya közelében fekvő Kécsa községben. A jegyzőt kereste, akinek bemutatkozott:

— Tyirity Szvetisláv, amerikai bőrgyáros vagyok.

Ezután elmondotta, hogy Kécsán született. Hárman voltak testvérek. Ő a timármesterséget tanulta, de miután a rossz gazdasági viszonyok országok korborsására készítették és sehosem tudott megfelelő munkaalkalomra szert tenni, 1880-ban kivándorolt Amerikába.

Itt előbb segédeskedett, majd önállósította magát és ma már ezer munkással rendelkező hatalmas nagy börtgyárnak a boldog tulajdonosa.

Amíg keserves és munkás sorsa volt, nem volt ráérő ideje fivéréi után érdeklődni, de most a Rivierán nyaralva elfogta a honvágy és hazajött Kécsára, megtudakolni, merre lettek a testvérei?

A jegyző készséggel kutatott az amerikai kécsai rokonsága után. De

bizony csak azt sikerült megtudnia, hogy egy Tyirity nevű ember négy évvel ezelőtt hetvennégy éves korában elhunyt. Falubeli emberektől tudta meg, hogy legidősebb fivérének a fia, — utolsó sarja a családnak, — Temesvárott él és nem más, mint Kirity József, a Szent György-tér 4. szám alatt lévő szabóműhely tulajdonosa. Az öreg ur autójába vágta magát és indult Temesvárra. Amig az amerikai nagybácsi Temesvár felé robogott, addigra Kirity József is megtudta a nagy eseményt, szintén autóba ült és kiment Kécsára.

A két autó az uton keresztezte egymást és a nagybácsi és az unokaöcse nem találkozhattak.

Az amerikai nagybácsi címe hátrahagyásával elutazott, de meghagyta, hogy rokonai forduljanak a francia követség utján hozzá.

Kirity a francia konzulátus utján már érintkezést keresett a nagybácsi-jával és erősen készülődik a rivierai utazásra.

A sok mesebeli nagybácsi után, végre egy igazil

Garantált, megbízható, olcsó és jó munkát végez.

GRANATIR TRAIAN

műkelme-, gőzfestőde és vegytisztító-intézete

Timișoara-Erzsébetváros, Király-utca 101.

Elvállalom minden e szakmába vágó férfi- és nőruhák festését, vegytisztítását

540

Linoleum HAAS LIPÓT

TIMIȘOARA I. Lloyd-sor TELEFON 10-31

A legnagyobb linoleum-, szőnyegkülönlegességi és gummiáru szaküzlet Romániában. — Gyári főlerakat.

FIÓKOK: CLUJ, ORADEA-MARE.

Szerte a világon 43 fiók.

Tavaszi ajánlat.

VIASZOSVÁSZON: Lei
78 cm. széles ..... 90—
100 cm. széles ..... 115—
115 cm. széles ..... 135—

Butor beruházásához bőrvászon már 95 leittől.

LINOLEUMOK: Lei
60 cm. széles, métere ..... 120—
90 cm. széles ..... 175—
100 cm. széles ..... 200—
200 cm. széles linoleum négyzetméterenként ..... 192—
200 cm. széles, átöntött inlaid linoleum négyzetméterenként ..... 300—

FUTÓSZŐNYEGEK: Lei
65 cm. széles, két oldalon használható, métere ..... 78—

90 cm. széles, két oldalon használható ..... 120—
Cocos I-a minőségű, métere ..... 175—
200/300 cm. Smyrna utánzat ebédlőszőnyeg ..... 1675—
E b e d l ő velour szőnyeg, 200/300 cm., ... 3500—
150/300 cm. torontáli utánzat ottomántakaró ..... 1150—
Legsőbb perzsaminintájú plus ottomántakaró, minden létező színben ..... 2000—
Ebédlő asztalra plus terítő ..... 990—
Ablakra való himzett függöny, amely három darabból áll ..... 385—
GUMMIKÖPENY: Lei
férfi és női ..... 740—
Szövetkölsejű, valódi angol gummirozással ..... 1250—

Haas Lipót

cégnek Temesvárt csupán fenti gyári főlerakata van, egyébfiókja nincsen.

A kiutazási vizum megszerzésének lehetősége hivatalos órákon kívül

Temesvár, május 7.

Már rámutattunk azokra a zavarokra, amelyeket a belügyminiszeri rendelet idézett elő, hogy az utleveleket az országból való kiutazás előtt annál a hatóságnál kell láttamoztatni, amely azokat kiállította. Megnehezíti az utlevelek láttamozását az is, hogy vasárnap és ünnepnapokon nincs hivatalos óra. Temesvárott a rendőrség hivatalos órái reggel nyolctól délután két óráig tartanak és ezalatt az idő alatt bárkinek a temesvári rendőrség által kiállított utlevelekre az utlevélhivatal kiadja a vizumot. Liuba Valár dr. rendőrprefektus utasítást adott a mindenkor központi ügyeletes rendőrtisztnek, hogy a kiutazási vizumot a hivatalos órákon túl Manciu utlevélosztályi főnök vagy annak helyettesének, Grelnek a lakásán is megkaphatják. Ilyen esetekben az ügyeletes közli a lakáscímet a féllél. Ez a rendelkezés méltányos és a temesvári rendőrség által kiállított utlevelekre a kiutazási vizum a hivatalos órákon kívül is megszerzhető. De egészen másként áll a helyzet a megyei utlevélhivatalnál, ahol Temes-Torontálmegye lakosai kapják az utleveleiket. Itt olyan alkalmakkor, amikor nem tartanak hivatalos órákat szinte lehetetlen a kiutazási vizumot megszerzeni. Ismerve Bogdan Antal dr. megyei prefektus készségét, melyel a lakosság érdekeit szolgálja, biztosra vesszük, hogy a sok oldalról érkezett panaszt megszünteti és utasítást ad, hogy sürgős esetekben az inspekción tisztviselő vagy az utlevélosztály főnöke hivatalos órákon kívül is megadja a kiutazási vizumot.

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMIȘOARA

186 Str. General Foch (Prób) No. 12

A Déli Hírlap 60 lei egy hónapra

Tusnádfürdő

klimatikus gyógyhely a villa Máriában szobák még előjegyezhetők.

Előszobában (jun.) 50% árkedvezmény.

Bővebbet a tulajdonosnál

Keller István gyógyszerésznél Erzsébetváros, Vöröskereszt gyógytár.

Üzemáthelyezés következtében régi üzememből 1—2 szobás

modern lakásokat

alakítok, villany, víz minden lakásban, május hó végén beköltöztethető.

Cím a kiadóban. (598)

Elsőrendű

német gyártmányu

Hengerszék sikszitát

szállít a vezérképviselet

Klug István

gépgyár és malomépítész

Timișoara

Strada Trei Crai 26.

*

Gyártja

az összes malomgépeket, tisztítógépek, körjáratok stb.

Butoraimat minden elfogadható árban árusítom készpénzért és részletre is.

Sehol nem létező árak

Egyszerű és finom műbutorok, konyhák, leányszobák. Okvetlen tekintse meg vételkényszer nélkül.

UNGOR műbutorasztalos,

II., Fő-utca 33-35. Telefon 10-71

II., Névtelen-u. 68. Telefon 10-70

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Huszonhetedik fejezet.

amelyben megtudjuk, hogy Morgó uram és Muncurkó elmentek a buesura, ott nagyszerűen mulattak, ringlispilre ültek, karikat dobtak és sokféle szórakozást megpróbáltak, végül pedig verekedésben kikaptak.

Muncurkó: aki délelőtt a városban volt, nagy örömmel jött haza a szállodába és ujságot a nemzeti urnak:

— Papa kérlek, mindenütt azt beszél az emberek a városban, hogy holnap a templomtérre nagy buesur lesz. Minthogy már többeknek mondtuk, hogy nemsokára hazautazunk, lehetséges, hogy a buesur a mi tiszteletünkre rendezik.

Muncurkó azt hitte, hogy a nemzeti ur megőrül a hírek, nagyon esudálkozott azonban, mikor a nemzeti ur se szó, se beszéd, úgy pofonvágta, hogy a szeme is káprázott bele. Morgó nemzeti urnak ugyanis észébe jutott, hogy miképpen járt a kabaré buesur előadásával, melyről maga is hitte, hogy a tiszteletére rendezik és aminek az lett a vége, hogy a rendőrség botrányesinálásért pénzbírsággal büntette.

Muncurkó éktelenül bögött.
— Brühühü, azt hittem, hogy örülni fogsz, mert azt beszél az emberek, hogy a buesur mindenféle mulatság és te most engem ártatlanul pofonversz. Brühühühüüü.

A nemzeti ur aztán mégis csak lecsitította azzal az ígérettel, hogy kijelentette, nem bánja majd megnézni a buesurünnepélyt.

Másnap vasárnap volt és Morgó nemzeti ur és Muncurkó ünneplő ruhájukba öltözve elmentek a templomtérre a buesura. Rengeteg embert láttak ott és mindenféle sátrak voltak. Az első sátnál mindjárt megállottak, mert ott tornás virslit árultak és melléje sört mértek. Ettek virslit és ittak sört, amitől jókedvűek lettek. A második sátnál mézeskalácsot árultak. Természetes hogy itt is megállottak. Vettek kalácsot és jóízűen ettek.

— Nagyszerű — mondotta Muncurkó.
— Ühüm, — felelte a nemzeti ur, — olyan édes, mintha a Hümmöge Zsuzsánna szakácsné mézestermésünket ennek a mézeskalácsosnak adta volna el.

Mikor már nem bírtak több mézeskalácsot enni, tovább mentek. A mézeskalácsos azonban észrevette, hogy Muncurkó egy piros szív felé nyúl és így szólt:

— Legyen szíve uraságodnak és vegye meg fiának ezt a szép szívet.

Morgó uram a szívet megvette és Muncurkó kijelentette, hogy azt elviszi az erdőre és ajándéknak adja unokahúgának.

Nemsokára eljutottak a ringlispilhez. Elnézték, hogy fiúk és lányok felülnek elefántokra, tevékre, lovakra és körben forognak. Muncurkó addig könyörgött a nemzeti urnak hogy ő is akar felülni egy fából való lóra, amíg megkapta rá a pénzt. Büszkén ült a

paripán és még büszkébb volt, mikor szépen forgott körben. Mikor vége forgásnak, a ringlispile ember kijelentette:

— Tessék leszállni, vagy újra fizetni. Muncurkó megint könyörgött a nemzeti urnak, míg az megint pénzt adott. Azonban maga is kedvet kapott a ringlispile. Látott ott egy hintót és gondolta, hogy uri méltóságához az való. Fürgén felszállt tehát a ringlispile és belevetette magát a hintó ülésébe. Abban a pillanatban recesség-ropogás támadt. Az egész ringlispile feloldatra billent, a hintó pedig leszakadt a nemzeti urral együtt, aki a következő pillanatban a földön esücsült.

— Mordizomadta, — kiabált, — mi esoda hitvány ringlispile ez, hogy leszakadt?

— Hogyne szakadna le, — felelt vissza a ringlispile, — mikor valaki olyan nehéz, akár egy medve.

Morgó uram ezért meg volt sértve és fogta Muncurkót a kezénél fogva és tovább akart menni. A ringlispile ember azonban ordított, hogy fizesse meg a kárát, különben rendőrt hív. A nemzeti urnak elég baja volt már a rendőrséggel, hát inkább fizetett.

Nemsokára elértek egy helyre, mely kötéllel volt elkerítve. A kör közepén egy állványon bieskák voltak egy kerek deszkába szurva, azonkívül boros üvegek is állottak ott sorba.

— Tessék, tessék, meg ne vessék, — kiáltott egy ember. Egy leírt őt karika jár, ki megveszi, az jól jár, ha rádobja a bieskára, vagy a szép boros flakóra, az övé a nyereség, tessék, tessék, van remény.

Az emberek vették a karikákat, dobálták és bizony olykor nyertek is. Morgó uramnak kedve szottyant bort nyerni. Muncurkónak pedig bieskára fáj a foga. Vettek hát karikákat, dobálták is őket, de se boros üveget, se bieskát nem találtak el. Végre bosszusan mentek odébb.

— Papa, — sugta Muncurkó a nemzeti urnak, — ha már nem is nyertünk, de legalább hoztam magammal emléke két karikat. Ezeket majd dísznek az orunkra aggatjuk, mint azt odahaza Bundási Álmos bácsi hordja.

— Te golyhó, — sugta vissza a nemzeti ur, — azt nem fogjuk tenni, mert akkor majd azt hiszik az erdőn, hogy a városban táneoló medvék voltunk. Bundási Álmos bácsi is az volt valamikor és a karikat azért fűzték az orrába, mert úgy vezették láncon.

Erre visszamentek a két karikával és egyet Morgó uram dobott, egyet pedig Muncurkó. És esudák esudája, mindketten nyertek. De nagy volt a bosszúság. Morgó uram nyerte a bieskát, pedig neki volt. Muncurkó meg a bort, holott neki nem kellett. Morgó uram dühösen az árokba akarta dobni a bieskát, Muncurkó pedig éppen a flaszterhez készült vágni a boros üveget, mikor a karikas ember megszólalt:

— Ejnye, ejnye, mit elégedetlenkednek? Ha a másíknak az kell, amit az egyik nyert, akkor cseréljék ki a nyereségeket egymás között.

— Mordizomadta, — morgott a nemzeti ur, — hogy ez nekünk magunktól nem jutott eszünkbe.

Kieserltek a nyereségeket és mindketten meg voltak elégedve.

Egy másik helyen, mely ugyanesak

kötéllel volt elkerítve, egy ember három számmal állott és ha valaki lefizetett öt leit, öt pereig lovagolhatott. Gondolhatjátok, gyerekek, hogy Muncurkó nem hagyott addig békét az apjának, amíg nem adott neki két leit. Felszállott az egyik számmarra és olyan nagyszerűen lovagolt, hogy gyönyörűség volt nézni. Már majdnem eltejt az öt pere minden baj nélkül, a mikor arra jött egy suszterinas és bottal rácsapott a számmarra. A számmar ettől megvadult, kinyugrott a körből és az ordító Muncurkóval eliramodott. Nem messze onnan egy fazekas árulta a maga tányérjait, tálaikat és korsóit, meg egyéb készítményeit. Ott állottak azok sorban a földön. A vágató számmar belegázolt ezekben és mikorra az emberek a számmarat meg tudták fékezni, akkorára a fazekas minden árúja pocékká volt törve.

Morgó uram örült, hogy Muncurkónak nem történt baja és tovább akart vele menni. Azonban a fazekas kiabált, hogy tessék előbb megfizetni a kárát.

— Mordizomadta, — kiabált vissza a nemzeti ur — nem fizetek semmit, mert nem az én számmaram taposta össze a fazekakat.

— De a maga számmara ült azon a másik számmaron, — ordította vissza a fazekas.

— Maga a számmar, tudja mordizomadta, — cáromkodott a nemzeti ur, — maga a számmar és a maga fia a számmar. A kárát pedig fizesse a számmaras ember.

Ebbe beleszólt már a számmaras ember is:

— Nem fizetek! Nem mondtam, hogy az a számmar az én számmarammal idevágta.

A láрма egyre nagyobb és hangosabb lett. Végül a fazekasmester fogott egy dorongot és Morgó uramra ütött. Ugyanakkor a számmaras ember is ütött. Ez aztán már nem hagyta magán száradni a nemzeti ur és mindkettőnek visszavágott. A verekedésbe beavatkozott Muncurkó is. Általános püfölés következett. Szerenese, hogy mindjárt ott termett öt rendőr és az egész társaság a rendőrségre került. Ott mindegyiknek mindjárt le kellett szurkolni száz lei büntetést. Morgó nemzeti urnak ezenkívül a fazekas kárát is meg kellett téríteni.

Morgó Mackó simmit tanul

A jó Morgó Mackó bácsi a városba készül,

egy nagy uri társaságba meghívták vendégül.

És mert tudja Morgó uram, hogy ott tánc is lesz, a legujabb modern táncot tanulja merészen.

Frakk feszül a fess testére, lakkeipő van a lábán, elegánsan megyen oda, nem rongyosan s gyáván.

De mielőtt utra kelne, a simmit tanulja,

hiszi, hogy a táncmestert is könnyen felülmulja.

Lépegett hol jobbra, balra hol hátra, előre,

forog erre, forog arra, szinte szédül tőle.

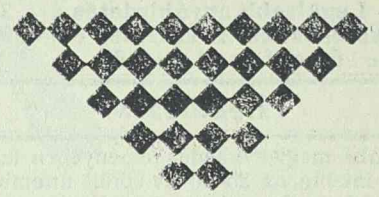
Csetlik-botlik, kipked-kapkod, el se tudja hinni, hogy oly nehéz, körülményes legyen az a simmi.

Addig járja, próbálgatja lejtí morgó szóra,

amíg végül zsupsz, lepottyán a kemény padlóra.

Fájdalommal tapogatja oldalát testének,

és kimondja, hogy a simmi nem való medvének.

Vettem

egy nagy tétel

parti árut

melyek

hétfőn

folyó hó 9-én

kerülnek

eladásra

és pedig

Ruha selymek

Kabát selymek

Női szövetek

Férfi szövetek

Kelengye vásznak

Kelengye batiszt-sifon

Mosó puplinok

Mosó delainek

Mosó batisztok

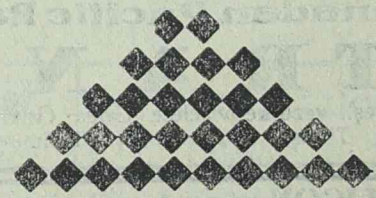
Divat mosók

stb.

NEUFELD áruház

Józsefváros, Skudiertér 2

Áruházvezető BARON

Deflator
Újdonság
Deflator

Deflator
Újdonság
Deflator

Deflator
Újdonság
Deflator

Házhelyek 16.000 leitől kezdve hosszú részletre.
Építő anyag is lefizetésre. Saját köves ut.
Kardostelepen

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő

Levelezés

Későbbi megismerkedés reményében leveleznek intelligens 25-30 év körüli urlemberrel. Leveleket „Szimpátia” jellegre a kiadóba kérek.

Alkalmazás

Ügyes magyar, német, francia zongorázni tudó kisasszony keresetkérő Temesvárhoz közel eső faluba. Ajánlatokat „Kellems élet” jellegre a kiadóba.

Allást keres

Fiatal kezdő gyors- és gépirónó, aki állásban már volt és az irodai teendőket érti, állást keres. Címeket kér a kiadóba

Lakas

Butorozott szoba teljes ellátással két fiatalember, hölgyek vagy szerényebb házaspár részére kiadó. Erzsébetváros, Korona-utca 3 földsz. jobbra

Keresek a Belvárosban egy kisebb udvari helyiséget vagy butoroztatott olcsó szobát. Címek leadandók a kiadóhivatalban.

Adas-vétel

Eladó egy családi ház üzlethelyiséggel Besenyeytelepen II-ik utca 33/c. Feltételek megtudhatók a Parksanatórium szolgálatánál. 15 darab nagy mosó dézsa erős anyagból egyenként is eladó. Gyárvaros, Gyárudvar-utca 3. (630)

Különféle

Fehérnemű javítást, házi ruha és kis gyermekruha varrást vállalom. Erzsébetváros, Korona-utca 3 földsz. jobbra.

Tanítok mérsékelt díjazásért német nyelvet, helyesírást, különösen üzleti levelek és irodai munkák helyesírást. Erzsébetváros, Korona-u. 7. I. a templomnál. (200)

Nyílttér.

(Ezen rovatban közlötték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Tekintetes

„Minerva” Biztosító Részvénytársaságnak, Timișoara.

Ezennel hálás köszönetemet fejezem ki azon kuláns és gyors elintézésért, melyben az engem ért nagyobb tüzár likvidálása és kifizetésénél velem szemben eljártak.

Timișoara, 1927. május hó 6.

Teljes tisztelettel Müller Zsigmond s. k. fényképész, Gyárvaros, Fő-utca 38.

2 darab teljesen új

gyapjúpaplan

eladó. Megtekinthető egész napon át II., Str. S. Barnuțiu (Magyar-u.) 17. a. 16. alatt.

Azonnal

ér el eredményt,

ha a Déli Hírnap

apróhirdetéseit

között hirdet

Metropol kertje megnyilt

Elismert elsőrendű konyha
Arad-hegyaljai borok
Figyelmes kiszolgálás

Számos látogatást kér
Somogyi vendéglős

Telefon 16-16

Friedmann szerencséseje kolosszális!

Huszmillió Leit

= S 750.000 — nyerhet esetleg egyetlen sorsjeggyel!
Nyeremények 500.000 silling, 250.000 silling, 100.000 silling stb. készpénzben, minden levonás nélkül.

A világ legelőnyösebb sorsjátéka!

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer!
Huzás (I. osztály) 1927 június 21 és 23-án.

Sorsjegyárak: $\frac{1}{8}$ S 4 — $\frac{1}{4}$ S 8 — $\frac{1}{2}$ S 16 — $\frac{1}{1}$ S 32 —
osztályonként: Lei 110 — Lei 220 — Lei 440 — Lei 880 —

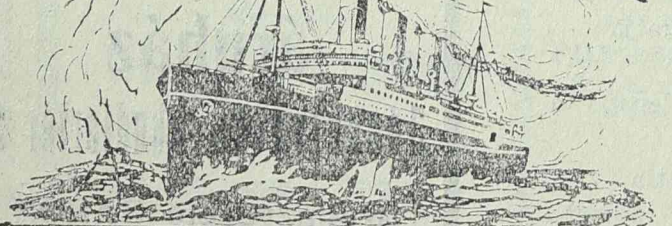
Rendelje meg azonnal!

Rendelése kézhezvétele után elküldjük az eredeti sorsjegyet a hivatalos játéktervezettel együtt. Fizetendő a sorsjegy atvétele után.
Rendelések zárt borítékban a következő címre intézendők:

Ludwig Friedmann Wien, I., Salzries 12/42

Az V. osztály 100.000 sillinges (2 és $\frac{1}{2}$ millió lei) főnyereményét a nálam vásárolt 54.524 számú sorsjegy nyerte.

Fontos Kanadába utazók részére!

Minden felvilágosítást ingyen és készségesen ad a Canadian Pacific Railway Comp

„TRANZIT”

bucurești vezérképviselése Calea Griviței 157 szám., vagy annak fiókja: Timișoara, Str. Tudor Vladimirescu (Bega-balsor) No. 24.

Azon németek, magyarok, rutének és szerbek, akiknek Kanadába való bevándorlási engedélyük van és akik földmivesek és mezőgazdasági munkások, egészségesek és irni, olvasni tudnak, utazhatnak csak május, június, július és augusztus közepén induló hajókon.

Kanadába való bevándorlási vizumot irodáink ingyen szerzik meg.

!! Az utasokat saját hivatalnokaink kísérik a kikötőig !!

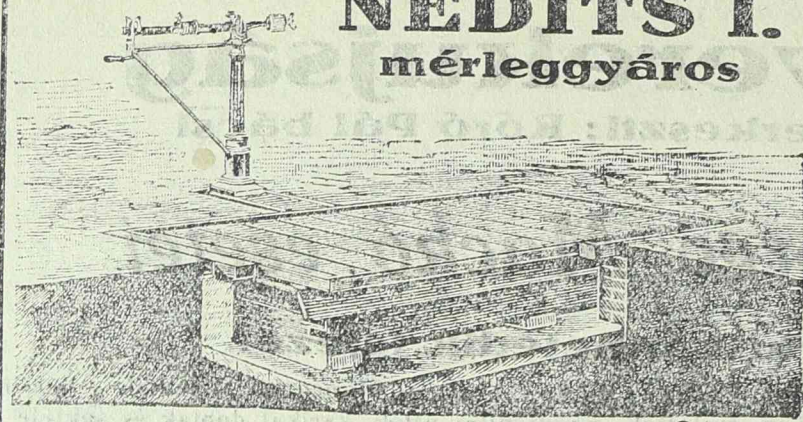
Ingyen utazás senkinek sem engedélyeztetik!

Sürgőnycím:

„Roymailpac”, vagy „Gacanpac”

NEDITS I. mérleggyáros

TIMIȘOARA, Gyárvaros
Háromkirály-utca 30

Készít mindenemű új méreget Javitások pontosan és olcsón eszközölte nek!

Mintaraktár megnyitás!

Mintaraktáromat a Józsefvárosban, Pucher cserépkályhagyáros házában Uri-utca 6. szám alatt megnyitottam. Óriási választék a legolcsóbbtól a legfinomabb butorig. Megtekinthető vételkényszer nélkül. Pénzszűke és helyszűke miatt butoraimat feltűnő olcsó áron adom el.

SCHUSTER Főüzlet és gyár: Temesvár III., Korona-u. 14. (A sárga villamos végállomás) Telef. 11-91

WECK

Gyümölcs és főzelékkonzerváló üvegek.

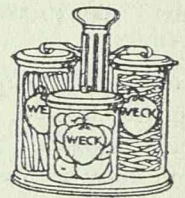
Teljesen friss és üde, szín és íz. :: Eredeti gyári árak. Minden nagyságban raktáron.

BARUCH I. FIAI ÜVEGUDVAR

Timișoara, Városház-utca 4.

ALAPITATOTT 1857.

Telefon 17-71 * Tekintse meg kirakatainkat.

Hallja Ön e hangot?

Bírálja meg a minőséget!

Hasonlítsa össze az árakat.

„ODEON” beszélő-LEMEZEK gépek

Nagyromániai Vezérképviselést és raktár „ODEON” művek, București, Calea Victorei 79 (vis-à-vis Biserica Alba).

Fiókok: București, Bulevardul Elisabeta No. 1 (Grand Hotel Bulevard alatt).
Cernăuți, Russische-Gasse No. 11.

Kapható minden jobb szaküzletben.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bemutató legnagyobb készséggel, vételkényszer nélkül.

!! Kaphatók részletfizetésre is !!

A strandfürdő megnyilt

és a közönség rendelkezésére áll.

Bérletek délután 4 és 6 óra között válthatók.

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-féle Lilliomtej-kremet, lilliomzappant, lilliompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag Kulka Emil városi gyógyszerárában, a Fekete Szahoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.